

Debreceni Ítéltábla
Bf.III.222/2025/22.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2026. április 23. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A csődbűncselekmény büntette és más bűncselekmény miatt Terhelt1 és társai ellen indított büntetőügyben a Miskolci Törvényszék 2025. február 5. napján kihirdetett 20.B.14/2023/129. számú ítéletét a fellebbezéssel érintett Terhelt1 I. rendű vádlott tekintetében megváltoztatja.

A Terhelt1 I. rendű vádlott terhére rótt csődbűncselekmény büntettének minősítése a Btk. 404. § (1) bekezdés *a*) pont 1. fordulat, c) pont, (3) bekezdés b) pont.

Az I. rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 2 (kettő) évre felemeli.

A szabadságvesztés mellett kiszabott büntetés megnevezése gazdálkodó szervezet általános vezetését ellátó szerv tagja vagy egyszemélyi vezetője foglalkozástól eltiltás.

A magánfél neve Magyarországi Fióktelepe magánfél által előterjesztett polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasítja.

A felmerült bűnügyi költségből az I. rendű vádlott 1.382.543 (egymillió-háromszáznyolcvankettőezer-ötszáznegyvenhárom) forintot köteles megfizetni, míg 79.511 (hetvenkilencezer-ötszáztizenegyezer) forintot az állam visel.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítélet bevezető részéből mellözi a 2024. szeptember 3. napjának feltüntetését, a 2024. november 21. és 28. hatánapokat 2024. október 21. és 28. napjára helyesbíti.

Terhelt1 I. rendű vádlott jelenleg más ügyben kiszabott szabadságvesztés büntetést tölt, fogvatartásának helye: Tiszalöki Országos Büntetés-végrehajtási Intézet.

A másodfokú határozat ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Miskolci Törvényszék a 2025. február 5. napján kihirdetett 20.B.14/2023/129. számú ítéletében bűnösnek mondta ki Terhelt1 I. rendű vádlottat csődbűncselekmény büntetésében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 404. § (1) bekezdés b) pont I. fordulat, c) pont, (3) bekezdés b) pont] és folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében [Btk. 345. §], továbbá III.r. III. rendű és IV.r. IV. rendű vádlottakat bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében [Btk. 345. §]. Ezért Terhelt1 I. rendű vádlottat halmazati büntetésül 1 év 6 hónap börtön végrehajtási fokozatú szabadságvesztés büntetésre és 3 év gazdasági társaság vezető tisztségviselője foglalkozástól eltiltásra, III.r. III. rendű vádlottat 100 napi tétel, egynapi tétel összegeként 2.000 forintban meghatározott, mindösszesen 200.000 forint pénzbüntetésre, IV.r. IV. rendű vádlottat 100 napi tétel, egynapi tétel összegeként 1.000 forintban meghatározott, mindösszesen 100.000 forint pénzbüntetésre ítélte. Terhelt1 I. rendű vádlott szabadságvesztés büntetése végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette, végrehajtása elrendelése esetére megállapítva, hogy abból kétharmad rész kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A felmerült bűnügyi költségből Terhelt1 I. rendű vádlottat 1.431.574 forint, III.r. III. rendű vádlottat 319.200 forint, IV.r. IV. rendű vádlottat 329.700 forint megfizetésére kötelezte, a fennmaradó 15.240 forint költség tekintetében megállapította, hogy azt az állam viseli.

[2] Az ítélet ellen az ügyész Terhelt1 I. rendű vádlott terhére a hamis magánokirat felhasználása vétségének téves minősítése miatt, valamint a szabadságvesztés büntetés tartamának felemelése, végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó rendelkezés mellőzése, vele szemben közügyektől eltiltás mellékbüntetés és pénzbüntetés kiszabása érdekében jelentett be fellebbezést.

Terhelt1 I. rendű vádlott védője ugyancsak jogorvoslatot jelentett be, azonban annak okát és célját írásbeli beadványában nem jelölte meg. Terhelt1 I. rendű vádlottól önálló jogorvoslati kérelem nem érkezett.

Az ügyész az ítéletet a III-IV. rendű vádlottak tekintetében tudomásul vette, azt tudomásul vették ez utóbbi vádlottak is, melyre figyelemmel az ítélet rájuk nézve elsőfokon jogerőre emelkedett.

[3] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.84/2025/3. számú átiratában az I. rendű vádlott védőjének fellebbezését alaptalannak tartotta. Az általa kifejtettek szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítást alaposan, az eljárási szabályok betartásával folytatta le, elvégezte a bizonyítékok értékelését, melyről részletesen és megfelelően számot adott. Ítéletének tényállása csupán a [46] bekezdésben, a cég1 Kft. vonatkozásában bejelentett hitelezői igények tekintetében egészítendő ki a törvényszék által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma alapján. Az irányadó tényállásból helyesen vont következtetést az elsőfokú bíróság az I. rendű vádlott bűnösségére, a gazdálkodás rendjét sértő bűncselekmény minősítése is törvényes. Terhére azonban nem 1, hanem 3 rendbeli hamis magánokirat felhasználása vétségének megállapítása indokolt, tekintettel arra, hogy a cég1 Kft. képviseletében megkötött engedményezési szerződések három különböző jogviszony fennálltának igazolására szolgáltak. A vádirati tényállás a 3 rendbeli cselekmény alanyi és tárgyi oldali tényállási elemeit hiánytalanul tartalmazza. A törvényszék a hiánytalanul feltárt büntetéskiszabási körülmények közül eltűzött jelentőséget tulajdonított az enyhítő körülményeknek. A csődbűncselekménnyel érintett hitelezők nagy számára, összetételére, az okozott vagyoni hátrány mértékére figyelemmel a szabadságvesztés tartamának lényeges felemelése, a végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó rendelkezés mellőzése, közügyektől eltiltás alkalmazása, valamint, mivel a haszonszerzési célzat és az eljárás adatai alapján megalapozott következtetés vonható arra, hogy a vádlott megfelelő vagyonnal is rendelkezik, vele szemben pénzbüntetés kiszabása is indokolt. A fellebbviteli főügyészség a fentieknek megfelelően indítványozta az elsőfokú ítélet tényállásának kiegészítését, az I. rendű vádlott által elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének 3 rendbeliként minősítését, a szabadságvesztés tartamának lényeges felemelését, végrehajtása felfüggesztésére vonatkozó rendelkezés mellőzését, továbbá vele szemben közügyek gyakorlásától eltiltás és pénzbüntetés kiszabását, egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyását. Észrevételezte, hogy az elsőfokú ítélet bevezető része elírás folytán helytelenül tartalmazza a törvényszék által tartott tárgyalás napjait.

[4] A védő fellebbezése ítéltáblához benyújtott írásbeli indokolásában előadta, hogy a csődbűncselekmény kizárólag szándékosan követhető el, azonban az eljárás során nem került bizonyításra, hogy védenca tudattartalma átfogta volna a bűncselekmény elkövetését és az szándékában állt volna. Ennek megállapítása ellen hat, hogy mindvégig együttműködött a hitelintézettel, annak kérésére azonnal hatályon kívül helyezték az engedményezések, melyek egyébként is a hitelező kifejezett kérésére és javaslatára kerültek megkötésre. Az egész eljárás polgári ügyszakra tartozik, a hitelintézet és a cég1 Kft. között fennállt jogvita, a kialakult fizetéseképtelenségi helyzet, a csődvédelem, csődegyezség, felszámolási eljárás tisztán polgári jogviszonyban értelmezhető. A helyzet rendezése kizárólag a magánfél hozzáállása miatt maradt el. A vádhatóság álláspontjával szemben nem 3 rendbeli, hanem csupán 1 rendbeli folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének megállapítására alkalmas a vádlotti cselekmény, mivel az okiratok egy eljárásban, egy hitelező felé, ugyanazon színlelt gazdasági helyzet igazolására kerültek felhasználásra. A fellebbviteli főügyészség által hivatkozott körülmények nem indokolják a büntetés súlyosítását, az elsőfokú bíróság által kiszabott szankciók alkalmasak a kellő visszatartó hatás elérésére.

[5] Az ítéltábla a fellebbezéseket a Be. 600. § (1) bekezdés b) pontja alapján tárgyaláson bírálta el, melyen ismertetés útján a bizonyítás anyagává tette a felszámoló

megkeresésre küldött válaszát a hitelezői igények megtérültével kapcsolatban és a felszámoló által indított polgári perekben hozott jogerős ítéletek tartalmát.

[6] A felvett bizonyítást követően az ügyész perbeszédében mindenben fenntartotta az átiratában írtakat, azokkal egyezően tett indítványt az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatására, egyebekben helytálló rendelkezései helybenhagyására.

[7] A magánfél neve nyilvános ülésen jelenlévő jogi képviselője az ügyészhez csatlakozva a büntetés súlyosítását tartotta indokoltnak.

[8] A védő ugyancsak fenntartotta az általa korábban előadottakat. Hivatkozott arra, hogy a vádlott nyolc éve áll a büntetőeljárás hatálya alatt, a magánfél végig tisztában volt a társaság valós helyzetével, ennek ellenére újította meg a hitelszerződéseket, sőt növelte a hitelösszegeket, mely azt bizonyítja, hogy a Kft. igenis jól működő, finanszírozható cég volt. Ehhez képest visszásnak érzi, hogy most éppen a hitelintézet képviselője kér súlyosabb büntetést. A nyomozati anyag a költségvetési csalás miatti eljárásban vált hiányossá, a hiányos iratanyag mellett kellett a vádlottnak védekeznie. Elsődlegesen tényállási elem, a szándékosság hiánya miatt a vádlott felmentését, másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és a törvényszék új eljárásra utasítását, harmadlagosan az elsőfokú ítélet helybenhagyását, illetve a büntetési tartam esetleges felemelése mellett is a felfüggesztésre vonatkozó rendelkezés helybenhagyását indítványozza. Álláspontja szerint végrehajtandó szabadságvesztés büntetés kiszabása a vádlott kedvező személyi körülményeire és arra figyelemmel sem indokolt, hogy a sértett közreműködése is tetten érhető a kialakult helyzetben, hiszen a reorganizáció lehetősége fennállt, a cég csődvédelmet kért. Már a felszámolási eljárás elején őrzés nélkül maradtak a cég telephelyei, „szét lett lopva” a cég vagyona.

[9] A vádlott az utolsó szó jogán történő felszólalásában védőjéhez csatlakozva előadta, hogy nem követett el bűncselekményt, mindvégig a cég és munkavállalói érdekeinek szem előtt tartásával járt el, az engedményezési szerződéseket is a bank kifejezett kérésére kötötte, ha a bank együttműködő lett volna, a cég még ma is működne, megfelelő vevőkörrel, szakmai kompetenciával rendelkezett, érdemes lett volna megmenteni, de ebben a magánfél nem volt partner.

[10] Az ítéltábla a többirányú jogorvoslatok okára és irányára tekintettel a törvényszék ítéletét és az azt megelőző bírósági eljárást a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljes terjedelmében bírálta felül. A revízió kiterjedt az eljárási szabályok megtartására, az ítélet megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezésekre, továbbá az indokolás helyességére, valamint a Be. 590. § (7) bekezdése szerint az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekre és a polgári jogi igényre vonatkozó rendelkezésre is.

[11] A teljeskörű felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást alapvetően a perrendi szabályok megtartásával folytatta le. Nem vétett sem abszolút [Be. 608. § (1) bekezdés a)-h) pont], sem olyan súlyos relatív perjogi hibát [Be. 609. § (1) és (2) bekezdés a)-d) pont], amely az eljárás törvényességét befolyásolva kizárta volna az érdemi felülbírálatot, és az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását eredményezné. Ilyen eljárási szabálysértésre egyébiránt sem a védelem, sem az ügyészség nem hivatkozott.

[12] Az elsőfokú eljárásban azonban több relatív, hatályon kívül helyezést nem eredményező eljárási szabálysértés érhető tetten az alábbiak szerint.

A nyomozás során polgári jogi igényt bejelentő magánfél neve Magyarországi Fióktelepe magánfél részére a törvényszék a vád benyújtását követően nem intézkedett a vádirat megküldése iránt, képviselőjét a Be. 500. § (3) bekezdésben írtak ellenére nem értesítette sem az előkészítő ülés, sem az azt követő tárgyalás határnapjairól. Ezért a magánfél nem gyakorolhatta a Be. 51. § (1) bekezdés alapján őt megillető jogait, nem volt lehetősége bizonyíték előterjesztésére, indítvány és észrevétel megtételére, az eljárási cselekményen történő jelenlétre, kérdések feltételére, az ügyiratok megismerésére. A törvényszék a magánfél jogi képviselőjét, dr. Isértetti képviselőt tanúként idézte a 2024. március 18-i tárgyalási határnapra. A magánfél gyakorlatilag ekkor szerezhetett tudomást arról, hogy a feljelentése nyomán indult büntetőeljárás már bírósági szakaszban tart. A törvényszék csak a jogi képviselő 2024. április 17. napján benyújtott írásbeli kérelmére (81. számú utóirat) küldte meg a magánfél részére a vádiratot és az addig keletkezett bírósági jegyzőkönyvek másolatát. A jogi képviselő csak a 2024. május 8-i határnaptól kezdődően vett részt a tárgyaláson, ekkor terjesztette elő több, a bíróság által már korábban kihallgatott tanú újbóli megidézésére irányuló indítványát, arra hivatkozással, hogy a tanúkhöz kérdéseket kíván feltenni. A tárgyalás ezen szakaszától kezdve a jegyzőkönyvekből megállapíthatóan jogait teljeskörűen gyakorolni tudta, ezért az eljárási szabálysértés az eljárás menetére lényeges hatással nem volt.

[13] További eljárási szabálysértést észlelt az ítéltábla tanú22 tanú tolmács közreműködésével történő kihallgatásakor. A 2025. január 22. napján tartott tárgyaláson a 123. számú jegyzőkönyv 2. oldalán rögzítettek szerint a szlovák anyanyelvű tanú kihallgatása szlovák tolmács igénybevétele mellett történt. A tanú kihallgatását megelőzően a törvényszék azonban nem figyelmeztette a tolmácsot a hamis tolmácsolás következményeire.

[14] A Be. 8. § (3) bekezdése az Alapvető Rendelkezések között biztosítja a büntetőeljárás valamennyi résztvevője számára az anyanyelv használatának jogát, melynek részletszabályait a Be. 78. § rögzíti. A Be.78. §-ának (1) bekezdése értelmében, ha a nem magyar anyanyelvű személy az eljárás során az anyanyelvét - törvénnyel kihirdetett nemzetközi szerződés alapján, az abban meghatározott körben - regionális vagy nemzetiségi nyelvét kívánja használni, tolmácsot kell igénybe venni. Ebben az esetben tehát a hatóságoknak minden feltétel nélkül biztosítaniuk kell a tolmács közreműködését, e körben mérlegelési lehetőségük nincs. Ha a büntetőeljárásban részt vevő személy nem magyar anyanyelvű, kérelmére tolmácsot akkor is ki kell rendelni, ha ismeri a magyar nyelvet. Amennyiben az eljárás résztvevője e jogával élni kíván, az a tolmács kirendelésének kötelező voltát eredményezi, aminek eredményeként a tolmácsnak kötelezően részt kell vennie és közre kell működnie egyebek mellett a tárgyaláson, és ebből fakadóan igénybevétele az eljárás érvényességének feltétele.

[15] A Be. 201. § (3) bekezdés értelmében a tolmácsot a kirendelésével egyidejűleg figyelmeztetni kell a hamis tolmácsolás következményeire, a 201. § (1) bekezdés értelmében

pedig a tolmácsra értelemszerűen a szakértőre vonatkozó rendelkezések irányadóak. Erre figyelemmel a Be. 196. § (2) bekezdés alapján, személyes közreműködését megelőzően személyazonosságának megállapítását követően tisztázni kell, hogy nincs-e vele szemben kizáró ok, majd figyelmeztetni kell a hamis tolmácsolás következményeire. A figyelmeztetést, valamint a figyelmeztetésre adott választ jegyzőkönyvbe kell venni.

[16] A törvényszék a tolmács igénybevételéről helytelenül, a Be. 189. § (1) bekezdésben írtakkal szemben kirendelő végzés helyett csupán a tolmács megidézésével határozott, azonban sem a 108. számú idéző végzésben, sem a tolmácsolás igénybevétele előtt a tárgyaláson nem történt meg a hamis tolmácsolás következményeire történő figyelmeztetése, a jegyzőkönyv a tolmács esetleges figyelmeztetésre adott választ, de az esetleges kizáró okok tisztázását sem tartalmazza. A tolmács személyazonosságát a törvényszék megállapította a 2024. október 21-i tárgyaláson (109. számú jegyzőkönyv 2. oldal), azonban a távkapcsolat technikai hibája miatt a tanú kihallgatására ekkor nem kerülhetett sor, ez utóbbi jegyzőkönyv sem tartalmazza a kizárási okok tisztázását, a tolmács figyelmeztetését.

[17] A szakértőre és a tolmácsra vonatkozó jogszabályhelyek nem írják elő ugyan, hogy a figyelmeztetés és az arra adott válasz jegyzőkönyvből való kimaradása esetén ne lehetne a szakértő/tolmács közreműködésével beszerzett bizonyítási eszközt figyelembe venni, azonban ez következik a Be. 177. § (2) bekezdésében foglalt tanúzási figyelmeztetésre vonatkozó rendelkezésből. Amennyiben ugyanis a tanú figyelmeztetését és az arra adott választ a tanúkihallgatási jegyzőkönyv nem rögzíti, úgy az nem vehető figyelembe bizonyítási eszközként. Mivel a hamis tanúzás és a hamis szakvéleményadás, valamint a hamis tolmácsolás a Btk. 272. § szerint azonos büntetőjogi megítélés alá esik, a tolmács figyelmeztetésének, illetőleg az arra adott válasz rögzítésének elmaradása a közreműködésével végzett eljárási cselekményt érvénytelenné teszi, a kihallgatott személy vallomásának a bizonyítékok köréből kirekesztését vonja maga után.

[18] A fenti eljárási szabálysértés azonban nem eredményezett részbeni megalapozatlanságot, így nem volt szükség a másodfokú eljárásban bizonyítás felvételére, a tanú újbóli kihallgatására.

[19] Megjegyzést érdemel továbbá, hogy a 2024. január 29-31. napjain tartott tárgyalásról készült 66. sorszámú jegyzőkönyvet csak a jegyzőkönyvvezető írta alá, arról a tanács elnökének aláírása hiányzik [Be. 446. § (11) bekezdés].

[20] Észlelte továbbá az ítéltábla, hogy a Be. 549. § (1) bekezdésének megfelelően meghozott, a kihirdetése előtt írásba foglalt, a (2) bekezdés alapján a tárgyalási jegyzőkönyvhöz csatolt ítélet rendelkező része (ún. kisítélet), valamint az írásba foglalt indokolt ítélet rendelkező része a polgári jogi igény és a büntügyi költségről hozott rendelkezés tekintetében eltér egymástól. A kihirdetett ítélet jegyzőkönyv szerint rögzített

szóbeli indokolása pedig nem tartalmazza az írásban indokolt ítélet tényállásában, a [39], [41] és [42] bekezdésekben rögzített, vádmódosítással egyezően megváltoztatott részeit.

[21] Az ítélet kihirdetéssel történt közlése és az írásba foglalt ítélet közötti eltérés a jogbiztonság súlyos sérelmét jelenti. Ilyen esetben a jogbiztonság érdekében a szóbeli kihirdetéskor elhangzottakat kell irányadónak tekinteni (EBH2018. B.12.).

[22] A töretlen bírói gyakorlat és az azon alapuló 61. BK vélemény 6. a) pontja szerint a határozat rendelkező részét a kihirdetése előtt írásba kell foglalni, és azt a tanács minden tagja aláírja. Ha a kihirdetés során felolvasott rendelkező rész, illetve az írásba foglalt határozat szerinti rendelkező rész eltér egymástól, a kihirdetett rendelkező rész irányadó, és az írásbeli határozatot ennek megfelelően ki kell javítani.

A vélemény indokolása azonban arra is rámutat, hogy ha és amennyiben az eltérés nem tekinthető nyilvánvaló számelírásnak, azt a határozatot hozó bíróság nem javíthatja ki a Be. 453. § (1) bekezdése alapján, arra kizárólag a rendes vagy rendkívüli jogorvoslat alapján felülbíráló bíróság a jogosult.

Ha a támadott ítélet indokolása a szóban kihirdetett rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes, az a Be. 608. § (1) bekezdés f) pontja szerinti feltétlen hatályon kívül helyezést kiváltó eljárási szabálysértést valósít meg (Kúria Bfv. 1455/2024/9.).

Mivel jelen esetben az eltérések az I. rendű vádlott terhére megállapított bűncselekmények minősítését, vagy a kiszabott büntetéseket nem érintették, hatályon kívül helyezésre nem kerülhetett sor.

[23] Rátérve az ügy érdemi felülbírálatára, az ítéltábla megállapította, hogy a törvényszék ügyfelderítési kötelezettségét alapvetően teljesítette.

Az általa megállapított tényállás túlnyomórészt megalapozott, annak a Be. 592. § (2) bekezdés a) pontja szerinti hiányosságát, b) pontja szerinti kismértékű felderítetlenségét és d) pontja szerinti helytelen ténybeli következtetés miatti részbeni megalapozatlanságát az ítéltábla a Be. 593. § (1) bekezdés b) pontja alkalmazásával küszöbölte ki, a már részletezett bizonyítás felvételével, az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma és a megállapított tényekből vont további helyes ténybeli következtetés alapján.

[24] A másodfokú eljárás során a további bizonyítás célja egyrészt annak tisztázása volt, hogy az elsőfokú ítélethozatal óta a felszámolási eljárásban milyen összegű hitelezői igények térültek meg, mely körülménynek a büntetés kiszabása során volt jelentősége, másrészt beszerzésre kerültek a felszámoló által a tanú3 magánszeméllyel kötött megállapodással kapcsolatban indított polgári peres eljárásokban hozott határozatok.

[25] Az elsőfokú ítélet történeti tényállást megelőző részei tekintetében az alábbi kiegészítések szükségesek.

[26] A vádirat tartalmát rögzítő [1] bekezdés kiegészül azzal, hogy a vádhatóság vádiratában II.r. II. rendű terheltet, mint többszörös visszaesőt a Btk. 345. § szerinti bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségével vádolta. A törvényszék a II. rendű vádlottat a 2023. október 10. napján előkészítő ülésen meghozott és ugyanezen a napon jogerőre emelkedett 20.B.14/2023/37. számú ítéletével bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége (Btk. 345. §) miatt, mint többszörös visszaesőt 500.000 forint pénzbüntetésre ítélte.

[27] A Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Főügyészség az I. rendű vádlott terhére rótt közbizalom elleni bűncselekmény rendbeliségét - a vádirati tényállás változatlanul hagyása mellett - a 2024. február 6. napján benyújtott vádmódosításában 1 rendbeli helyett 3 rendbelire változtatta (67. szám alatti utóirat).

[28] Az I. rendű vádlott a másodfokú bíróság által tartott tárgyaláson nyilatkozott személyi körülményeire, mely alapján az ítéltábla az elsőfokú ítélet [10] bekezdésében írtakat akként módosítja, hogy a vádlott mérlegképes könyvelői tanfolyamot végzett, szabadságvesztés büntetése megkezdését megelőzően egy könyvelőirodában dolgozott, havi jövedelme 3-400.000 forint volt, jelenleg jogi egyetemet végez levelező képzés keretében, élettársi kapcsolata van, kiskorú gyermeke, eltartásra szoruló hozzátartozója nincs, vagyonnal nem rendelkezik.

[29] Szükséges annak feltüntetése is, hogy az elsőfokú ítélet meghozatalát követően az I. rendű vádlottat a Miskolci Törvényszék a 2024. március 5. napján kelt 12.B.7/2022/554. számú, a Debreceni Ítéltábla Bf.III.633/2024/134. számú ítélete folytán 2025. október 6. napján jogerős ítéletével társtettesként elkövetett költségvetési csalás büntette és közvetett tettesként folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt halmazati büntetésül 4 év börtön fokozatú szabadságvesztés büntetésre és 4 év közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélte. Elkövetési idő: 2017-2018. év. Jelenleg ez utóbbi szabadságvesztés büntetését tölti, melyből feltételes kedvezménnyel 2026. július 12. napján, a büntetést kitöltve 2027. július 11. napján szabadulhat.

[30] Az elsőfokú ítélet történeti tényállását érintő kiegészítések, helyesbítések az alábbiak.

[31] A [14] bekezdésben kiegészül azzal, hogy a cég1 Kft. főtevékenysége 2012. május 23. napjától élelmiszer, ital, dohányáru vegyes nagykereskedelem volt, ténylegesen ömlesztett termékek (mák, dió, tökmag, kukorica, búza és más olajos magvak) nagykereskedelmével foglalkozott (csődeljárás iratai, szakértől igazságügyi könyvszakértői vélemény).

[32] A [18] bekezdés kiegészül azzal, hogy a bankhitelszerződések felmondását megelőzte a magánfél1 és az ügyvezető között 2018. áprilistól kezdődő egyeztetés a fizetési kötelezettségek teljesítése vonatkozásában, mivel a 2018. nyarán lejáró nagyszegű kötelezettségek teljesítését a bank problémásnak tekintette, figyelemmel a cégcsoporton belüli kölcsönügyletekre és arra is, hogy tanú16rel, a cégcsoport egyik vezetőjével szemben büntetőeljárás indult (csődeljárás iratai).

[33] A [21] bekezdésben írt fizetéseptelenség közgazdasági értelemben vett fizetéseptelenségi állapotra javítandó.

[34] A [36] bekezdés utolsó mondatának nyilvánvaló leírási hiba miatti helytelen megfogalmazását az ítéltábla akként helyesbíti, hogy „ezen szerződések tartalmuk szerint azt *eredményezték*, hogy az ott írt követelés ellenérték nélkül *került* átruházásra.

[35] Az ítéltábla a [41] bekezdés utolsó mondatrészét az indokolás részének tekinti.

[36] A [42] bekezdésben a meghíúsított hitelezői igények összegét 839.945.147 forintra helyesbíti, mellőzi a „vagyonhi hátrányt okozva” mondatrészét.

[37] Az ítélet 8-9. oldalán a bejelentett hitelezői igényeket tartalmazó táblázatot az alábbiak szerint egészíti ki:

[38] A tényállás kiegészül annak rögzítésével, hogy a magánfél1 jogi képviselője útján 2018. december 6. napján polgári jogi igényt terjesztett elő, melyben a cég1 Kft.-t mindösszesen 3.083.386.953 forint és 767.069,15 euro megfizetésére kérte kötelezni.

[39] A magánfél1 hitelező bejelentett hitelezői igényéből a felszámolási eljárás során 2026. február 20. napjáig 839.130.928 forint térült meg.

[40] A cég1 Kft. felszámolása jelenleg is folyamatban van, a Miskolci Törvényszék 6.Fpk.94/2020/31. számú végzése alapján 2024. szeptember 19. napjától a felszámoló2 végzi felszámolóként az eljárást.

[41] A cég1 Kft. „fa” felperes által tanú3 alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perben a Miskolci Törvényszék 2023. április 17. napján meghozott és a Debreceni Ítéltábla Gf.IV. 30.143/2023/8. számú ítélete folytán 2023. december 14. napján jogerős ítéletével megállapította, hogy a felperes és az alperes között 2018. október 15. napján létrejött „megállapodás tartozás visszafizetéséről” elnevezésű üzletrész-átruházási

szerződés érvénytelen, a szerződést akként nyilvánította érvényessé, hogy annak 3. pontját módosította, melynek lényege szerint a jogosult (cég1 Kft.) a felajánlott 25 %-os, 37.036.500 forint értékű üzletrésze tulajdonosává válik, az átvállalt tartozás ilyen összeg erejéig tekintendő kiegyenlítettnek, az átvállaló tartozása a jogosult felé 154.434.992 forintra csökkent. Mivel tanú3 a szerződésből fennálló tartozását nem fizette meg a cég1 Kft. „fa” részére, ez utóbbi által indított perben a Budapest Környéki Törvényszék 8.G.40.071/2024/19. számú, a Fővárosi Ítéltábla 15.Gf.40.036/2025/6. számú ítélete folytán 2025. október 22. napján jogerős ítéletével kötelezte a felszámolás alatt álló cég részére 154.434.992 forint és kamatai megfizetésére. A tartozásból 2026. február 20. napjáig 2.377.662 forint megfizetésére került sor.

[42] Az elsőfokú ítélet tényállása a fenti kiegészítésekkel és helyesbítésekkel már megalapozottnak tekinthető, az a Be. 593. § (3) bekezdése értelmében a felülbírálat során irányadó volt.

[43] A törvényszék indokolási kötelezettségét teljesítette, a bizonyítékok számbavételét követően a logika szabályainak megfelelő, követhető indokolást adott arra nézve, hogy ítélete tényállását mely bizonyítékok alapján állapította meg, és miért vetette el az I. rendű vádlott védekezését.

[44] Az elsőfokú ítélet tényállása a [14]-[20] bekezdésekben iratszerűen tartalmazza a cég1 Kft. felszámolásának elrendeléséhez vezető eseményeket, többek között rögzítve, hogy a felszámolási eljárást csődeljárás előzte meg, azonban a Kft. és a magánfél1 hitelezői között a csődegyezés nem jött létre.

[45] Ekként a csődeljárás megszüntetésére és a felszámolási eljárás elrendelésére, az adós fizetéseképtelenségének hivatalból történő megállapítására a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Csődtv.) 27. § (1) bekezdés és (2) bekezdés e) pontja alapján került sor, figyelemmel a 21/B. §-ra.

[46] A csődbűncselekmény törvényi tényállásában meghatározott fizetéseképtelenségi helyzeten kizárólag a csődbűncselekmény kerettényállását tartalommal kitöltő Csődtv. 27. §-ban meghatározott fizetéseképtelenség értendő. Ettől meg kell különböztetni az adós számviteli, közgazdasági értelemben bekövetkező fizetéseképtelenségét, melynek a csődbűncselekmény megítélése tekintetében csak annyiban lehet büntetőjogi relevanciája, hogy támpontjául szolgál a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet időpontja megállapításának.

[47] A fentiekre figyelemmel, az egyértelműség érdekében helyesbítette az ítéltábla az elsőfokú ítélet [21] bekezdését azzal, hogy az ott írt 2018. novemberére bekövetkező

fizetéseképtelenségi helyzet a cég1 Kft. közgazdasági értelemben vett fizetéseképtelenségét takarja.

[48] A védelmi hivatkozásokra is figyelemmel az ítéltábla hangsúlyozza, hogy a fizetéseképtelenség a csődbűncselekmény szempontjából objektíven bekövetkező helyzet, melynek fennálltát a büntetőügyekben eljáró hatóságok önállóan vizsgálják és önállóan állapítják meg. A fizetéseképtelenségi fogalom nem ad lehetőséget a bíróság számára annak vizsgálatára, hogy az adós tartósan fizetéseképtelen-e, vagy csupán – kintlévőségei behajthatatlansága miatt – időleges likviditási gondokkal küszködik. A fizetéseképtelenség tehát nem jog vagy szakkérdés, az a büntetőügyben ténykérdésként kezelendő.

A bíróság csak azt vizsgálhatja, hogy a fizetéseképtelenségnek a Csőd tv. 27.§ (2) bekezdésében írt kritériumok szerinti feltételei fennállnak-e, nem mérlegelheti az adós tényleges vagyoni helyzetét, így azt sem, hogy vagyona meghaladja-e a tartozásait.

[49] Az eljárás tárgyát jelen ügyben az I. rendű vádlottnak az általa ügyvezetett Kft. fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetében, tehát értelemszerűen a fizetéseképtelenség előtt tanúsított vagyонvesztés eredményező, a hitelezői igények részbeni kielégítését megghiúsító cselekményei képezték.

[50] Az elsőfokú bíróság indokolását kiegészítve az ítéltábla rögzíti, hogy a csődbűncselekmény keretdispozícióját tartalommal kitöltő Csőd tv. 33/A. § (1) bekezdésében írt fogalom meghatározás szerint a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet az az időpont, amelytől kezdve a gazdálkodó szervezet vezetői előre látták, vagy ésszerűen előre láthatták, hogy a gazdálkodó szervezet nem lesz képes esedékességgel kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket.

[51] A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztének időpontjára vonatkozó megállapítás nem alapulhat csupán arra, ha az adós az esedékes tartozásait nem tudja teljesíteni, hiszen ez már a közgazdasági értelemben bekövetkező fizetéseképtelenség időpontjával azonos. A már idézett fogalom meghatározásból is következően a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet egy jövőben bekövetkező fizetéseképtelenség előre látását, vagy ésszerűen történő előrelátásának lehetőségét jelenti. A megállapításához szükséges objektív feltétel akkor áll be, amikor az adós esedékes tartozásainak összege meghaladja a társaság likvid vagy likviddé tehető vagyónát és ezt a helyzetet a tartozások átütetmezésével, esetleg reálisan visszafizethető kölcsön felvételével vagy más módon nem hártották el. A szubjektív feltétel fennállta pedig az objektív feltételről történő tudomásszerzés esetén, ennek hiányában akkor állapítható meg, ha a vezető tisztségviselőnek gondos eljárás esetén erről tudomást kellett volna szereznie (Kúria Gfv. 30.105/2019/5. számú határozata).

Ez utóbbi második fordulathoz azonban nem lehet szerepe a csődbűncselekmény szempontjából, tekintve, hogy annak gondatlan alakzata nincs.

[52] A vezető tisztségviselő a fenyegető helyzet bekövetkeztéről tudomást szerezhet pl. lejárt, nem vitatott, ki nem fizetett tartozások fennálltából, az éves beszámoló (esetleg közbenső mérleg) adataiból, adóvégrehajtási eljárás megindulásából. A fenyegető helyzet időpontjának megállapítása tehát – szemben a fizetéseképtelenség időpontjával kapcsolatos megállapítással – nem csupán objektív, tényhelyzeten alapuló, hanem a megállapított tényekből következtetések útján tett további mérlegelésen alapuló, szubjektív elemek meglétére vonatkozó megállapítás is. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet a Csődtv. 27. §-ban megfogalmazott fizetéseképtelenségi okok megvalósulását megelőzően következik be,

[53] A fenyegető fizetéseképtelenség megállapítása során elsősorban az adós gazdasági mutatóiból, mérlegéből kell kiindulni. Emellett azonban nem maradhat el az adott gazdasági társaság vezető tisztségviselője tudatának, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetet eredményező tények megismerése időpontjának vizsgálata. A vezető tisztségviselőtől elvárás, hogy figyelemmel kísérje a gazdálkodó szervezet aktuális vagyoni helyzetét, cash-flow kimutatását, tisztában legyen azzal, hogy képes-e a rövid lejáratú kötelezettségek időben történő kiegyenlítésére. Bizonyos tartozások határidőben történő meg nem fizetése adalékkal szolgálhat ugyan a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet időpontjának meghatározása során, azonban önmagában, pusztán a nem fizetés ténye, a fentiekben jelzett gazdasági mutatók és kritériumok vizsgálata nélkül nem eredményezheti a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet megállapítását.

[54] Az éves beszámolóban közzétett mérleg adataiból a fenyegető fizetéseképtelenség időpontja szempontjából meghatározó az eszközoldal forgóeszközeinek értéke és a forrásoldal rövid lejáratú (éven belüli) kötelezettségei értékének összevetése. Amennyiben a rövid lejáratú kötelezettségek összege magasabb, mint a forgóeszközök mérleg szerinti értéke, a mérleg fordulónapjára a fenyegető fizetéseképtelenség időpontja rendszerint megállapítható. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezésének szempontjából a likvid vagyon részeként nem csupán a meglévő pénzeszközöket, hanem az egy éven belül pénzeszközzé tehető egyéb forgóeszközöket is figyelembe kell venni. A forgóeszközök között kimutatott követelésállomány összetétele, esedékessége, valamint megtérülésének esélye azonban nagyban befolyásolja a forgóeszköz-állomány likvid jellegét. (BDT 2020.4123 számú jogeset).

[55] A forgóeszközök közül is kiemelt jelentőséggel bír a pénzeszköz, tehát a készpénzvagyon, továbbá a gyorsan készpénzzé tehető vagyon nagysága, hiszen a rövid lejáratú pénzbeli kötelezettségek teljesítéséhez likvid vagyon megléte szükséges, amely nem feltétlenül azonos a teljes forgóeszköz állománnyal (készlet, követelés, pénzeszközök) értékével.

[56] A fenti szempontrendszer alapján vizsgálva az eljáró igazságügyi könyvszakértőknek a cég1 Kft. közzétett mérlegadataiból a likviditásra, eladósodottságra tett megállapításait, rögzíthető, hogy a törvényszék helyes ténybeli következtetést tett arra, hogy a Kft. fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete 2017. december 31. napján bekövetkezett. Mindezt alátámasztja a magánfél által csatolt okiratok és a csődeljárás iratai alapján megállapítható

bankhiteltartozásokkal kapcsolatos egyeztetések 2018. áprilisi kezdő időpontja is, ugyanis ekkor már a bank is kockázatosnak tekintette a cég további hitelezését.

Az elsőfokú bíróság indokolásával összefüggésben szükséges annak megjegyzése, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet tekintetében nem a tanúk megítélése, véleménye az irányadó, azt a bíróságnak szükség esetén szakértői közreműködés igénybevétele mellett, elsősorban az adós gazdasági mutatóiból kiindulva kell meghatároznia.

Az I. rendű vádlott írásbeli vallomásából kitűnően pedig ő is tisztában volt azzal, hogy 2018. júliusban lejár a Kft. egymilliárd forint összegű hitelállománya, mely nyilvánvalóan veszélyezteti a fennálló tartozásai határidőben történő megfizetését. Az egyeztetések alatt pedig az is nyilvánvalóvá válhatott számára, hogy a magánfél kockázatosnak tekinti a további hitelezést. Az egyeztetések időpontjában tehát egyrészt tudomása volt a fenyegető likviditási gondokról, másrészt arról is, hogy a bank általi további hitelezés bizonytalan.

Mindezekre figyelemmel az elsőfokú ítéletnek a vádlotti tudattartalommal kapcsolatos megállapításai is helytállóak.

[57] A magánfél és cég Kft. közötti egyeztetések alatt, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet időszakában került sor az engedményezési szerződések megkötésére, annak ellenére, hogy az I. rendű vádlottnak tisztában kellett lennie azzal, hogy követelések ellenérték nélküli átengedése az engedményesek részére azt jelenti, hogy a követelésekből minimális megtérülés sem várható, így azok a jövőben nem szolgálhatnak a hitelezői igények kielégítéséül.

[58] Bár az I. rendű vádlott az eljárás során következetesen állította, hogy az engedményezési szerződések megkötéséről a magánfél is tudott, sőt azokra a hitelező kifejezett kérésére került sor, ezt az állítását a bank oldaláról az egyeztetéseken részt vett személyek tanúként tett vallomásai, de a rendelkezésre álló levelezések tartalma is cáfolták. A védő által a 38. számú jegyzőkönyvhöz csatolt levelezésekből valóban kitűnik, hogy a megbeszélés része lehetett a Kft. nyitott, lejárt követeléseinek rendezésének módja is, azonban nem azok engedményezése, hanem követeléskezelő cégek részére történő értékesítése útján.

A logikának is ellentmond az a vádlotti állítás, hogy a további hitelezést kockázatosnak tartó, ezért az ügyvezetővel a fennálló fizetési kötelezettségek teljesítése tekintetében egyeztetéseket folytató bank nevében eljáró személyek többszázmilliós nagyságrendű követelések ellenérték nélküli engedményezését tanácsolták volna.

Megjegyzni az ítéltábla, hogy az I. rendű vádlott ennek valóságtartalma esetén sem mentesülhetne a büntetőjogi felelősségre vonás alól, hiszen a Kft. ügyvezetését ő és nem a magánfél nevében eljáró személyek látták el, a további hitelezők szempontjából pedig semmilyen jelentőséggel nem bír, hogy kinek a tanácsára vontak el a hitelezői igények kielégítésére szolgáló cégvagyon.

[59] Az elsőfokú bíróság az engedményezési szerződések, és az azok megkötésével érintett személyek tanúvallomásai, illetve . II. rendű terhelt vallomása alapján iratszerűen rögzítette az engedményezési szerződések tényszerű adatait. A szerződések megkötésének tényét, azok írott tartalmát az I. rendű vádlott sem vitatta.

[60] Az indokolás részét képezi a [41] bekezdés azon utolsó mondatrésze, hogy miért tekintendő vagyonsökkentőnek a vádlotti magatartás.

[61] Az I. rendű vádlott az adós nevében eljárva egy hónap alatt az általa tudottan fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben lévő Kft. összesen 839.945.147 forint fennálló követelését engedményezte térítésmentesen.

Azt, hogy ezek az engedményezés időpontjában nem behajthatatlan követelések voltak, jelzi az a körülmény, hogy az I. rendű vádlott a már hivatkozott becsatolt levelezések tartalmából megállapíthatóan a cég2 Kft. részére engedményezett követelésekkel kapcsolatban még az engedményezés után is próbált a behajtás iránt intézkedéseket tenni. A védő által csatolt emailek-ből kitűnően ugyanis az I. rendű vádlott annak ellenére intézkedett még 2018. novemberében is a cég3 s.r.o. 1.492.309,37 euro kötelezettségének behajtása érdekében, hogy a 2018. június 30. napján megkötött engedményezési szerződés alapján a követelését a cég2 Kft.-re engedményezte, a társaság könyveiből kivezette.

A II.r. II. rendű terhelt részére engedményezett követelést az engedményezési szerződés megkötését követően pedig a kötelezett két részletben alig 20 nap leforgása alatt szinte teljes egészében megfizette az engedményesnek. II.r. II. rendű terhelt beismerő vallomása szerint előzetes megállapodásuk az volt, hogy a fizetést követően a befolyt összeget visszaadja az I. rendű vádlottnak, azonban a pénz sorsa ismeretlen maradt. tanúl kötelezett tanúként tett vallomásából is kitűnik, hogy maga sem érti miért volt szükség az engedményezésre.

A cég4 Kft.-vel kötött engedményezési szerződést pedig a felek szűk három hónap múlva maguk is felbontották, és a kötelezett ügyvezetője magánszemélyként átvállalta a 191.471.492 forint összegű tartozást, majd megállapodást kötött a cég1 Kft.-vel, mely szerint a kötelezett Kft. 25 % mértékű üzletrészenek 37.036.500 forint piaci értékre értékelt hányadának átruházása fejében a tartozást megfizetettnek tekintik.

[62] A szerződéskötések körülményei, azok időpontja, az I. rendű vádlott ezt követő behajtás iránti próbálkozása, a II.r. II. rendű terhelttel kötött szóbeli „háttérmegállapodása”, az, hogy a megfizetett összeg sorsa ismeretlen maradt, illetve az engedményezési szerződés felbontása, és ahelyett a hitelezői igények megghiúsítására önmagában is alkalmas újabb megállapodás megkötése mind azt támasztják alá, hogy az engedményezési szerződések valótlanságúak voltak, lényegében vagyonskimintést céloztak. Az engedményezés csupán jogcím volt, a szerződések ténylegesen a vagyonskimintésnek leplezését szolgálták.

Mindezt alátámasztja az is, hogy a cég2 Kft. engedményes nevében a szerződést megkötő IV.r. IV. rendű terhelt saját maga is elismerte a szerződés valótlanságú voltát, a követelés behajtása érdekében semmilyen intézkedést nem tett, a szerződést csupán III.r. III. rendű terhelt kérésére írta alá. A cég4 Kft. engedményes esetében is megállapítható tanú4 tanúvallomása alapján, hogy a szerződés felbontásáig eltelt csaknem három hónap alatt a behajtás iránt semmilyen intézkedés nem történt.

[63] A színlelt szerződés a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:92. § (2) bekezdése alapján semmis, ami azt jelenti, hogy hiányzik a szerződés szerinti cél létrehozására irányuló akarat minden szerződő fél részéről. A színlelés kétoldalú, tudatos magatartás, amikor a felek közös akarata arra irányul, hogy a szerződést,

amely jognyilatkozataik alapján keletkezik, ne kössék meg (BH2001. 29.). A színlelt szerződés polgári jogi kategória, annak kétségtelenül vannak polgári jogi jogkövetkezményei. A színlelt szerződés megkötése ugyanakkor nem eredményezi azt, hogy amennyiben az bűncselekmény elkövetését is jelenti, a polgári jogi jogkövetkezmények mellett büntetőjogi felelősség ne lenne megállapítható. Ha a valós akarat bűncselekmény leplezése, az a színlelt szerződés megkötésével a leplezés célzata miatt a bűncselekmény egyenes szándékkal történő megvalósítására is utal. Amennyiben a színlelt szerződés megkötése esetén a szerződés szerinti cél létrehozása iránti akarat a szerződő felek részéről hiányzik, és a színlelt szerződés megkötésével leplezni kívánt akarat bűncselekmény megvalósítására irányul, a cselekmény kilép a polgári jogi jogviszonyból és belép a büntetőjogi jogviszonyba. Minden esetben önállóan kell vizsgálni azt, hogy a színlelt szerződést megkötő személyek magatartása a polgári jogi jogkövetkezmények mellett valósít-e meg bűncselekményt, amennyiben igen, büntetőjogi felelősségre vonásnak van helye. (BH2022. 64.).

[64] Ha a színlelt szerződés más szerződést leplez, a felek jogait és kötelezettségeit a leplezett szerződés alapján kell megítélni [Ptk. 6:92. § (2) bekezdése].

A színlelt ügyletekben részt vevő szerződő felek szándéka általában arra irányul, hogy a hitelező kielégítési alapjául szolgáló vagyontárgy tulajdonjogának változását éppen a hitelező, mint a színlelt szerződésben kívülálló harmadik személy felé bizonyítsa. Valóságos és érvényes szerződési akarat hiányában az ilyen szerződés semmis, megkötésének időpontjától érvénytelen [Ptk. 6:88.§ (2) bekezdés].

Jelen esetben azonban a szerződést kötő feleknek egyáltalán nem volt szerződési akarata, az engedményezési szerződések nem más szerződést palástoltak, hanem az I. rendű vádlott által ügyvezetett cég vagyonának a hitelezők általi elrejtését célozták, ezért teljes mértékben fiktívnek tekinthetők. A fiktív ügylet pedig nem sorolható a színlelt ügyletek közé. A fiktív ügylet elrejtésként vagy eltitkolásként érékelendő (Debreceni ítéltábla Bf. 572/2019/27.). Az elrejtés folytán a nyilvántartásokban már szereplő vagyontárgy a nyilvántartásokból kikerül, eltűnik. Ilyenkor az érintett vagyontárgy a hitelezők számára hozzáférhetetlenné válik.

[65] Szükséges annak megjegyzése, hogy az elsőfokú ítélet [103] bekezdésében hivatkozott Ptk. 207. § (4) bekezdése a 2014. március 14. napjáig hatályban lévő Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvényt takarja, mely a vádlotti magatartások kifejtésekor már nem volt hatályban. A [106] bekezdésben írtakkal szemben pedig nem képezheti vizsgálat tárgyát, hogy a színlelt szerződések megfeleltek-e az ésszerű gazdálkodás követelményeinek, ennek vizsgálata logikailag kizárt. A [107] bekezdésben az engedményesek szándékával kapcsolatosan írtak pedig nem értelmezhetők, hiszen valós szerződéskötési akaratuk nem volt, az engedményezési szerződések kizárólag a cég1 Kft. vagyonkimentését, a vagyon hitelezők előli elrejtését célozták.

[66] Az elsőfokú bíróság ítélete [41] bekezdésében helytállóan rögzítette, hogy az I. rendű vádlott magatartása következtében 839.945.147 forint összegű követelés került ki az adós hitelezőinek kielégítésére szolgáló vagyonelemei közül. A [42] bekezdésben azonban helytelen ténybeli következtetés eredményeként állapította meg, hogy ennek következtében a hitelezői igények kielégítését 802.908.647 forint összegben hiúsította meg. A különbözeteként mutatkozó 37.036.500 forint összeg - amely a tanú3tal kötött megállapodás

szerinti üzletrész hányad piaci értéke - ugyanis nem vonható le az engedményezési szerződés megkötésével okozott vagyonsökkenés mértékéből. Az engedményezési szerződéssel csökkent ugyan a Kft. vagyona, azonban a vagyonsökkenés nem tekinthető tartósnak, hiszen az engedményezési szerződés alig három hónap múlva felbontásra került a felek által. Azt azonban az ésszerű gazdálkodás követelményeivel ellentétes „tartozás átvállalásáról”, illetve „megállapodás tartozás visszafizetéséről” elnevezésű szerződések váltották, melyek összességében ugyancsak az eredeti 191.471.492 forint összegű vagyonsökkenést eredményezték. Az újabb megállapodás eredményeként ugyanis az adós vagyonelemei közé „papíron” gyakorlatilag olyan piacképtelen, likviditás szempontjából hátrányos vagyonrész került, amely ugyanúgy sérelmes a hitelezők számára, mint az engedményezési szerződés. A gazdasági döntés ésszerűtlen, tekintve, hogy a mintegy kétszázmillió forint értékű követelés helyett az adós csupán 37 millió forint értékű üzletrész hányad tulajdonosa lett, amely gyakorlatilag a hitelezők szempontjából forgalomképtelen, likvidnek semmiképpen nem tekinthető vagyonelem. A felszámoló az ítéltábla megkeresésére közölte, hogy az cég5 Kft-ben az üzletrész átruházási szerződés alapján szerzett 25 %-os mértékű, a polgári perben 37.036. 500 forintra értékelt üzletrész hányad értékesítése a 2020. április 20. napja óta tartó felszámolási eljárásban eredménytelen, mely jól jelzi a vagyonsökkenés tényét.

[67] A fentiekre figyelemmel az elsőfokú ítélet indokolása akként helyesbítendő, hogy a cég2 Kft.-vel és a II.r. II. rendű terhelttel kötött fiktív ügyletekkel összefüggésben 628.851.471 forint és 16.377.384 forint, míg a tanú3tal kötött, az ésszerű gazdálkodás követelményével ellentétes megállapodás alapján további 191.471.492 forint vagyonsökkenést okozott az I. rendű vádlott.

[68] Ezért az ítéltábla helyesbítette a [42] bekezdésben írt összeget 839.945.147 forintra, mellőzve annak vagyoni hátrányként megnevezését, hiszen a csődbüncselekmény törvényi tényállása nem a hitelezők részére vagyoni hátrány okozását, hanem az adós cég vagyonában okozott csökkenést rendeli büntetni.

[69] Szükséges volt még a vádhatóság által indítványozottak szerint a hitelezői igényeket tartalmazó táblázat adatainak kiegészítése, illetve a felszámolási eljárás során bejelentett összes hitelezői igény mértékének feltüntetése is.

[70] A felszámoló másodfokú eljárásban történt közlése alapján egészítette ki az ítéltábla az elsőfokú ítélet tényállását azzal, hogy a felszámolási eljárás során milyen összegű hitelezői igények kielégítésére került sor, továbbá rögzítette a polgári peres eljárásokban hozott ítéletek adatait is, ugyanis azokban jogerősen megállapításra került a tanú3 magánszeméllyel kötött megállapodás érvénytelensége, és a tartozás megfizetésére történő kötelezése, az abból megfizetett összeget is feltüntette az ítéltábla a tényállásban.

[71] A Btk. 404. § (1) bekezdésében meghatározott csődbűncselekményt az követi el, aki a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó gazdálkodó szervezet fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete esetén

- a) a vagyon vagy annak egy része elrejtésével, eltitkolásával, megrongálásával, megsemmisítésével, használhatatlanná tételével,
 - b) színlelt ügylet kötésével vagy kétes követelés elismerésével, vagy
 - c) az ésszerű gazdálkodás követelményeivel ellentétes más módon
- a gazdálkodó szervezet vagyonát ténylegesen vagy színleg csökkenti, és ezzel a hitelező vagy a hitelezők kielégítését részben vagy egészben megghiúsítja.

A 404. § (2) bekezdése alapján az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó gazdálkodó szervezet

- a) fizetéseképtelenné válását vagy annak látszatát az (1) bekezdésben meghatározott magatartások valamelyikével idézi elő, és ezzel vagy
- b) fizetéseképtelensége esetén az (1) bekezdésben meghatározott magatartások valamelyikével a hitelező vagy a hitelezők kielégítését részben vagy egészben megghiúsítja.

[72] Az (1) bekezdésben megfogalmazott ún. jogellenes továbbműködés, a (2) bekezdés a) pontjában írt ún. csalárd bukás és a (2) bekezdés b) pontja szerinti ún. fedezetelvonó csődbűncselekmény, tehát a bűncselekmény három alakzata elhatárolására elsődlegesen az elkövetés idejének alapulvételével kerülhet sor, utalva arra, hogy az első alakzat a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben, a második alakzat a fizetéseképtelenség bekövetkezése előtt, míg a harmadik alakzat a már bekövetkezett fizetéseképtelen helyzetben tanúsított elkövetési magatartásokat bünteti. Értelemszerűen a fenyegető fizetéseképtelenség helyzetében tanúsított magatartások megelőzik a fizetéseképtelenség beálltát, azonban ezen vagyoncsökkenést eredményező magatartásoknak a fizetéseképtelenséggel meglévő okozati kapcsolata nyilvánvaló, azt nem is nevesíti a tényállás. Ezen alakzat esetén az okozati kapcsolatot tehát csak a hitelezők kielégítésének részben vagy egészben történő megghiúsulásával, mint eredménnyel összefüggésben kell vizsgálni.

[73] Mindezek alapján jelen ügyben elsőként megállapítható volt, hogy a vád tárgyává tett, fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben tanúsított vádlotti magatartások kapcsán a tényállásban rögzített összegű vagyonvesztés következett be. Emellett a csődbűncselekmény 404. § (1) bekezdése szerinti fordulata, tehát az ún. jogellenes továbbműködés esetén a bűncselekmény azzal vált befejezetté, hogy a vagyoncsökkentés eredményeként, azzal okozati összefüggésben a hitelezők kielégítése ezen összeg erejéig megghiúsult. Ez utóbbi kapcsán az ítéltábla rámutat arra, hogy az bekövetkezik akkor is, ha akár csak egyetlen hitelező kielégítése és csak részben marad el. Ez pedig jelen ügyben vitathatatlanul megállapítható.

[74] A vagyoncsökkenés, mint törvényi tényállási elem fogalmának értelmezése kapcsán szükséges kitérni arra, hogy az adós gazdasági társaság vagyona alatt a csődbűncselekmény háttérjogszabálya szerinti Csőd tv. 3. § e) pontjában írt vagyon értendő, vagyis az, amit a

számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (továbbiakban: Számv.tv.) befektetett eszköznek [Számv.tv. 24-27. §] vagy forgóeszköznek (Számv.tv. 28-31. §) minősít (aktív vagyon). A vagyonba tartozhatnak tehát többek között ingó és ingatlan dolgok, továbbá jogok (követelések) és kötelezettségek (tartozások) is. Ezen aktív vagyon számszerűen kimutatható, meghatározott összeggel történő ténylegesen vagy színleg csökkentése az eredménye a csődbűncselekmény Btk. 404. § (1) bekezdésében írt elkövetési magatartásainak.

Jelen ügyben az eljárás tárgyát a vád szerint a vagyont ténylegesen csökkentő ügyletek képezik. A csődbűncselekmény megvalósulása szempontjából vagyonszőkenként a végleges és tartós vagyonszőken értékelhető.

[75] A Számv.tv. 28. § (1) bekezdése szerint a forgóeszközök csoportjában, a mérlegben a készleteket, a vállalkozó tevékenységét nem tartósan szolgáló követeléseket, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokat, tulajdoni részesedést jelentő befektetéseket, pénzeszközöket kell besorolni. A Számv.tv. 29. § (1) bekezdése értelmében követelések azok a különféle szállítási, vállalkozási, szolgáltatási és egyéb szerződésekből jogszerűen eredő pénzürtékben kifejezett fizetési igények, amelyek a vállalkozó által már teljesített, a másik fél által elfogadott, elismert termékértékesítéshez, kölcsönnyújtáshoz, előlegfizetéshez kapcsolódnak, ideértve a (6) bekezdés szerinti egyéb követeléseket, továbbá a vásárolt követeléseket, a térítés nélkül és egyéb címen átvett követeléseket is.

Az I. rendű vádlott által engedményezett követelések alapját képező kötelezettségek pénzben történő kielégítése a mérlegben már forgóeszközként, pénzeszközként szerepelt volna, és alapját képezhette volna a hitelezők késedelem nélküli kielégítésének.

[76] Az I. rendű vádlott büntetendő - a törvényi tényállásnak megfeleltethető - magatartása abban testesült meg, hogy a függő követelések fiktív szerződésekkel történő engedményezésével, illetve a tartozás átvállalásával és visszafizetésével kapcsolatos megállapodásokkal megakadályozta azt, hogy a követelések pénzeszköz (forgóeszköz) formát öltsenek, azaz a gazdasági társaság Cstv. 3. § (1) bekezdés e) pontja szerinti vagyonszőkenését megghiúsította, a vagyonszőkenét tudatosan csökkentette. Mindezek eredményeként a hitelezői igények kielégítését részben megghiúsította.

Az pedig nem kétséges, hogy az I. rendű vádlott ezzel a cég1 Kft. adós gazdasági társaság vagyonszőkenét csökkentette, azonban cselekményének tényleges károsultjai a cég felé követeléssel élő gazdasági szereplők voltak. A bűncselekmény az ő anyagi érdeküket sértette.

[77] Érdemi megalapozatlansági ok hiányában, vagy a részbeni megalapozatlanság orvoslását követően a tényálláshoz kötöttség elvéből adódóan a másodfokú bíróság határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja. Ennek elvi indokát a Be. 167. § (3)-(4) bekezdése adja, ami szerint a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott ereje, a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. Ezáltal biztosított a bizonyítékok hitelt érdemlőségének meggyőződés szerinti, szabad értékelése és védett mikénti értékelése (Kúria Bhar.III.1201/2018/10.).

A bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma azt jelenti, hogy a fellebbviteli bíróság nem dönthet másként egy bizonyíték hitelességéről, mint ahogyan azt az elsőfokú bíróság tette.

Tehát nem mondhatja egy bizonyítékról, hogy azt nem fogadja el, és az annak alapján megállapított tényeket mellőzi a tényállásból, ha azt az elsőfokú bíróság elfogadta, és fordítva, nem egészítheti ki, vagy módosíthatja az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást egy általa el nem fogadott bizonyíték alapján. A másodfokú bíróságnak tehát az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékokat kell alapul vennie, attól - megalapozott tényállás esetén - akkor sem térhet el, ha a saját meggyőződése esetlegesen eltérő. A tényállás módosítása (ideértve az eltérő tényállás megállapítását is) csak az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékok alapján történhet (EBH2019.B.9.II).

[78] Az elsőfokú bíróság által megállapított bizonyítást érintő ügyiratok alapján a tényállás módosítása valójában nem más, mint ugyanazon bizonyítékok alapján olyan további, az elsőfokú bíróság által nem megállapított ténynek a megállapítása, amit az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyott, azonban a vádlott büntetőjogi felelőssége szempontjából releváns. Ide nem értve azt, ha az elsőfokú bíróság kifejezetten rögzítette, hogy az adott tény tekintetében a szóban lévő bizonyítékokat nem fogadja el. Az ítélet akkor iratellenes, ha a bíróság nem a valós (az ügyiratokban rögzített) tartalma szerint vette figyelembe a bizonyítékot. Ezt a fellebbviteli bíróság az ügyiratok valós tartalmának alapulvételével javítja ki. Téves ténybeli következtetés esetén pedig az elfogadott bizonyítékból történő, a logika szabályainak meg nem felelő ténykövetkeztetést helyesbíti a jogorvoslat tárgyában elbíráló bíróság. Mindkét esetben azonban a tényállásmódosítás alapja az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyíték.

[79] Mindezekből pedig az következik, hogy a jelen ügyben bejelentett, eltérő tényállás megállapítására irányuló jogorvoslatok tiltott felülbírálat útján próbálták elérni a bűnösség megállapításával ellentétes eltérő tények rögzítését a másodfokú eljárásban. Az elsőfokú bíróság ugyanis a releváns bizonyítékok elemzése és mérlegelése alapján, alapvetően helyes gondolatmenet eredményeként állapította meg a tényállást, tett megállapítást a vádlotti tudattartalommal kapcsolatosan is. Tényállása iratellenes megállapítást nem tartalmazott.

Az ítéltábla által tett kiegészítések, helyesbítések nem érintették az ítéleti tényállás központi ténymegállapításait, csupán kisebb ténybeli hiányosságokat pótoltak.

[80] A Be. 561. § (3) bekezdés d) pontja alapján az ügydöntő határozat indokolása azoknak a bizonyítékoknak a megjelölését tartalmazza, amelyekre a bíróság a döntését alapozta, valamint annak rövid indokolását, hogy a bíróság a tényállás megállapításánál milyen bizonyítékokat és miért vagy miért nem fogadott el.

[81] Ezen elvárásnak az elsőfokú ítélet indokolása - a már jelzett helyesbítések, kiegészítések mellett - alapvetően megfelelt, ezért a másodfokú eljárásban nem volt arra lehetőség, hogy az elsőfokú bizonyítást lefolytató bíróság kellőképpen megindokolt meggyőződésével szemben az ítéltábla más bizonyítékokra alapítottan eltérő, az I. rendű vádlott felmentését eredményező tényállást állapítson meg.

[82] Az elsőfokú bíróság ténymegállapító tevékenysége ugyanis alappal nem volt kifogásolható. A védelmi fellebbezések nem hoztak fel olyan új körülményt, amely a törvényszék megállapításainak helyességét megkérdőjelezné. A védelmi jogorvoslatok kizárólag a feltárt és értékelte bizonyítékok elsőfokú bíróságtól eltérő értékelésével vezethetnének eredményre, melynek azonban érdemi megalapozatlansági ok hiányában törvényi korlátját képezi a tényálláshoz kötöttség elve.

[83] A felülbírálat során irányadó tényállás alapján okszerűen vont következtetést az elsőfokú bíróság az I. rendű vádlott bűnösségére.

[84] A csődbűncselekmény valamennyi fordulata a hitelezők érdekeinek a védelmére szolgál. A csődbűncselekmény védett jogi tárgyának sérelme azonos tényállásban meghatározott különböző cselekményekkel valósítható meg. A bűncselekmény különböző fordulatainak megvalósulása a természetes egység körébe tartozik.

Az elrejtés folytán a nyilvántartásokban már szereplő vagyontárgy a nyilvántartásokból kikerül, eltűnik. Ilyenkor az érintett vagyontárgy a hitelezők számára hozzáférhetetlenné válik.

Az ésszerű gazdálkodás követelményeivel ellentétes más módú vagyonsökkentéssel összefüggésben az ítéltábla pedig rámutat arra, hogy ésszerűként akkor értékelhető a gazdálkodás, ha a gazdasági társaság vezető tisztségviselője az általános polgári jogi elvárhatóságot meghaladó fokozott gondossággal eljárva, a gazdasági társaság érdekeit elsődlegesen óvva mindent megtett a felelősségi körébe tartozó vagyon lehetőség szerinti gyarapítása, de legalább megőrzése és a célzott eredmény elérésének racionális kiszámíthatósága érdekében (Kúria a Bfv.232/2012/8.).

Az ésszerűtlen gazdálkodás formálisan az ésszerűnek az ellentéte. Tehát a gazdálkodás akkor ésszerűtlen, ha abban a véletlenszerűség dominál, a célzott eredmény elérésének nincs racionális kiszámíthatósága, az eredményesség esélye ezen szint alatt marad, avagy a vállalkozás keretein kívül eső magatartást tanúsító adósnak az eredmény elérését nem is áll hatalmában befolyásolni. Jelen esetben a tanú3tal kötött, a vállalkozás tevékenységén kívüli megállapodás a már korábban részletesen kifejtettek szerint az ésszerűség határain kívül esik.

[85] A Btk. 404. § (1) bekezdésében meghatározott fizetéseptelenséggel fenyegető helyzetben elkövetett csődbűncselekmény elkövetési magatartása a c) pont szerinti ésszerű gazdálkodás követelményeivel ellentétes más módú elkövetés mellett, a már kifejtettek szerint az a) pont 1. fordulat szerinti elrejtésként értékelhető, ezért a bűncselekmény jogszabályhelyi megjelölését az ítéltábla ekként helyesbítette.

A vagyonsökkentés különösen jelentős mértékére figyelemmel a bűncselekmény (3) bekezdés szerinti minősített esete valósult meg.

Szükséges kiegészíteni az elsőfokú ítélet jogi indokolását a Btk. 404. § (5) bekezdés felhívásával, utalva arra, hogy a csődbűncselekmény miatt indult büntetőeljáráásban a felszámolás elrendelése, mint objektív büntethetőségi feltétel is fennáll.

[86] A Btk. 345. §-ában szabályozott hamis magánokirat felhasználásának vétségét valósítja meg, aki jog vagy kötelezettség létezésének, megváltozásának vagy megszűnésének bizonyítására hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú magánokiratot használ.

Elkövetési tárgya a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 325-326. §-ában meghatározott - bizonyító erővel bíró, azaz jog vagy kötelezettség létezésének, megváltoztatásának vagy megszűnésének bizonyítására alkalmas - magánokirat. A büntetőjogi védelem megillet minden magánokiratot, legyen az a Pp. 325. § (1) bekezdésében meghatározott teljes bizonyító erejű, vagy sem. A csak szándékosan megvalósítható bűncselekmény elkövetési magatartásaként a felhasználás - azaz a joghatás kiváltása érdekében történt átadás és továbbítás is - akkor tényállásszerű, ha az okirat az elkövetői körön kívül álló más személyekhez kerül.

A BK 101. számú állásfoglalás helyébe lépett 36/2007. BK vélemény értelmében a hamis magánokirat felhasználásának védett jogi tárgya a közrend, illetőleg közelebbről a közbizalom, legszorosabb értelemben pedig a magánokiratok bizonyító erejébe vetett bizalom.

[87] A hamis magánokiratnak jelen esetben a valótlan tartalmú engedményezési szerződések tekintendők. Azok felhasználása akkor történt, amikor azok adatai alapján az I. rendű vádlott valótlan gazdasági eseményeket mutatott ki a Kft. könyvelésében, illetve amikor azokat a könyvvizsgáló cég rendelkezésére bocsátotta.

A felhasználás a csődbűncselekményhez szorosan kapcsolódott, azonban mivel a hamis magánokirat felhasználása és a csődbűncselekmény eltérő jogtárgyat sért, továbbá a csődbűncselekmény elkövetési magatartása a hamis magánokirat felhasználásán kívül más módon is megvalósítható, ezért halmazatuk nem csupán látszólagos.

A könyvvizsgáló részére bocsátásuk időben eltért a csődbűncselekmény elkövetési magatartása kifejtésétől is, így a két bűncselekmény egymással valóságos alak halmazatban áll.

[88] Ha a hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú - ugyanazon vagy több - magánokiratot ugyanazon jogviszonyból származó jog vagy kötelezettség létezésének, megváltozásának vagy megszűnésének bizonyítására többször használják, és a folytatólagosság egyéb törvényi feltételei is fennállnak, a magánokirat hamis felhasználása folytatólagosan elkövetett (Kúria 36/2007. BK véleménye).

[89] A folytatólagosság feltételének megítélésénél elengedhetetlen annak vizsgálata, hogy a hamis, hamisított vagy valótlan magánokiratot milyen jogokkal és kötelezettségekkel, azaz lényegében milyen jogviszonnyal kapcsolatos bizonyításra használták fel többször, vagyis a sértett jogviszony mibenlétét kell vizsgálni.

[90] Jelen esetben a különböző időpontokban készült valótlan tartalmú okiratok felhasználása előbb a Kft. könyvelésében történő rögzítéssel, majd a könyvvizsgáló részére történő átadással, azonban ugyanazon cél, a vagyon hitelezők előli elvonása, a vagyonkimentés érdekében történt. Ezért nem a felhasznált okiratok háttérében álló valótlan

ügyletkötési szándék, fiktív jogviszony, hanem a célzott jogviszony a meghatározó a rendbeliség szempontjából.

[91] Ezért törvényes az I. rendű vádlott bűnösségének megállapítása az elsőfokú ítéletben írtak szerint e jogviszony számához igazodóan 1 rendbeli folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségében.

[92] Az I. rendű vádlottal szemben 3 hónaptól 1 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő hamis magánokirat felhasználásának vétsége és a 2 évtől 8 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő csődbűncselekmény büntette miatt a Btk. 81. § (1) bekezdés szerinti halmazati büntetés mértéke a (2)-(3) bekezdés alapján 2 évtől 9 hónapig terjed, melynek az elsőfokú ítélet [20] bekezdésben írtaktól eltérően nem 4 év 6 hónap, hanem 5 év 6 hónap a Btk. 80. § (2) bekezdés szerinti középértéke. Az ítéltábla az utóbbi jogszabályhelyek megjelölésével egyúttal kiegészítette az elsőfokú ítélet büntetéskiszabással összefüggő jogszabályi hivatkozásait.

[93] Az elsőfokú bíróság feltárta a büntetés kiszabása során figyelembe vehető enyhítő és súlyosító körülményeket. A súlyosítók körét kiegészíti az ítéltábla az érintett hitelezők nagy számára utalással. Az enyhítők köréből mellőzi azonban „a vagyonsökkenés szerződés felbontásával történő részbeni megtérülését”. Ezzel szemben nyomatékos enyhítő körülményként annak figyelembevétele indokolt, hogy a felszámolási eljárás során lényegében az elvont vagyontömeggel nagyságrendileg megegyező összegű hitelezői igény megtérülése történt, figyelembe véve azt is, hogy a hasonló bűncselekmények miatt indult büntetőügyekben elvétve fordul elő ilyen összegű megtérülés, az adós cég teljes „kiürítése” jellemző az elkövetők részéről. További, ugyancsak nyomatékos enyhítő körülmény, hogy az elsőfokú ítélethezatal óta eltelt idővel együtt az elkövetéstől a másodfokú elbírálás időpontjáig 7 és fél év telt el, mely időmúlás az I. rendű vádlott terhére fel nem róható módon következett be.

[94] Jelen ügyben az időmúlás mellett az eljárás elhúzódásának is kiemelkedő tárgyi súlya van, mely szintén nyomatékos enyhítő körülmény (56/2007. BK vélemény III/10. pont).

A büntetőeljárás elhúzódása nem pusztán időmúlást vagy hosszú eljárás jelent. Az ésszerű időn belül történő befejezés elmulasztása ugyanis megállapítható akkor is, ha az érintett terheltek kimagasló nagy száma, a gazdasági társaságok jelentős száma, járványhelyzet vagy egyéb körülmény miatt az eljáró hatóságot, bíróságot objektív mulasztás nem terheli. A tisztességes eljárás sérelme nem pusztán az elkövetett cselekmények ésszerű időn belül történő befejezésének elmulasztásában nyilvánulhat meg. A tisztességes eljárás előzőekben felsorolt sérelmére figyelemmel ezért - a 2/2017. (II. 10.) AB határozat által meghatározott követelmények alapján - a 7 és fél év időmúlást és az eljárás vádlott terhére nem róható módon bekövetkező elhúzódását az I. rendű vádlott javára értékelve, azonban nem tévesztve szem elől azt sem, hogy az okozott vagyonsökkenés mértéke jóval meghaladta a csődbűncselekmény súlyosabb minősítését indokló különösen jelentős mértéket (500 millió forint) az ítéltábla összességében arra a megállapításra jutott, hogy nem indokolt a Btk. 82. §

(1) és (2) bekezdés b) pontja szerinti enyhítő szakasz alkalmazása, és a büntetési tételkeret alsó határát el nem érő mértékű szabadságvesztés kiszabása a vádlottal szemben.

[95] Ugyanakkor a bűnösségi körülményeket egymással egybevetve, összefüggésükben értékelve úgy ítélte meg, hogy az időmúlás és a részbeni hitelezői igények tényszerű kielégítése mellett, a büntetéskiszabás elveinek, és az egyéniesítés követelményeinek a szabadságvesztésnek a büntetési tétel alsó határával egyező tartamban meghatározása felel meg, ezért azt 2 évre súlyosította. Az ekként meghatározott mértékű szabadságvesztés nem tekinthető eltúlzottan enyhének, nem indokolt annak ennél nagyobb mértékű súlyosítása.

[96] Az elsőfokú bírósággal egyetértve az ítéltábla is úgy ítélte meg, hogy az I. rendű vádlott javára jelentkező enyhítő tényezők súlya, az alanyi bűnösségi körülmények között a bűncselekmény elkövetésekor büntetlen előélete, az időmúlás és az eljárás elhúzódása miatt a büntetés célja annak végrehajtása nélkül is elérhető, ezért a felfüggesztő rendelkezés mellőzésére nem volt indok. A próbaidőnek a Btk. 85. § (2) bekezdésében adott keretek közötti 3 évben meghatározása kellően kifejezi a bűncselekmény és az elkövető személyében rejlő társadalomra veszélyesség fokát. Mellőzi az ítéltábla az elsőfokú ítélet indokolásából, hogy a próbaidő tartamának megállapításakor a bűncselekmény elkövetési értéke is figyelembevételre került, annak ugyanis a szabadságvesztés büntetés tartalmának meghatározásakor van jelentősége.

[97] Az irányadó jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően határozta meg a törvényszék a szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatát, és végrehajtása elrendelése esetére a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját.

[98] A Btk. 52. § (1) bekezdés b) pontja alapján a foglalkozás gyakorlásától azt lehet eltiltani, aki a bűncselekményt foglalkozásának felhasználásával, szándékosan követi el.

A Btk. 54. § a) pontja alapján foglalkozásnak minősül az is, ha az elkövető gazdálkodó szervezet általános vezetését ellátó szerv tagja vagy egyszemélyi vezetője.

Az irányadó tényállás alapján rögzíthető, hogy az I. rendű vádlott vezető tisztségviselői feladatait huzamosabb ideig és ténylegesen is ellátta.

Mindezek alapján helyesen alkalmazott a törvényszék az I. rendű vádlottal szemben az egyéni bűnmegelőzési célok megvalósulása és a generális prevenció érvényre juttatása érdekében foglalkozástól eltiltást. Annak helyes megfogalmazása és hatóköre azonban a rendelkező részben írtak szerint helyesbítésre került a gazdálkodó szervezet általános vezetését ellátó szerv tagja vagy egyszemélyi vezetője foglalkozástól eltiltásra, annak érdekében, hogy a vádlott a jövőben hasonló bűncselekményt ne is követhessen el.

A büntetés tartamának a Btk. 53. § (2) bekezdés 1. mondata alapján 3 évben meghatározása az időmúlás enyhítő súlyának is megfelel.

A büntetés kiszabására ugyanakkor az elsőfokú ítélet [133] bekezdésében írtakkal ellentétben nem a Btk. 52. § (1) bekezdés a) pontja alapján került sor, ugyanis a gazdálkodó szervezet

általános vezetésének ellátása, illetve egyszemélyben történő vezetése nem tekinthető szakképzettséget igénylő foglalkozásnak.

[99] A törvényszék a 8/2015. (IV. 17.) AB határozatban foglalt alkotmányos követelményre tekintettel vizsgálta az előzetes mentesítés lehetőségét és megalapozottan foglalt állást akként, hogy ennek alkalmazására - érdemesség hiányában - nem kerülhet sor.

[100] Az ügyészség fellebbezésében írtakkal szemben, a bűncselekmény 2018. évi elkövetési időpontjához képest nem ismertek a szabadságvesztés büntetést töltő, tehát jövedelemmel nem rendelkező I. rendű vádlott jelenlegi vagyoni viszonyai, ezért - helyesbítve a törvényszék indoklását - a gazdálkodás rendjét sértő bűncselekmény haszonszerzés érdekében elkövetett volta ellenére a Btk. 50. § (2) bekezdés szerint a pénzbüntetés kiszabásának feltételei nem állnak fenn.

[101] Az ítéltábla az eljárási szabályok vizsgálata során már kitért arra, hogy az elsőfokú bíróság által szóban kihirdetett ítélet rendelkező része nem egyezik maradéktalanul az írásba foglalt ítélet rendelkező részével.

A „kisítélet” rendelkező része tartalmazza a magánfél neve Magyarországi Fióktelepe magánfél polgári jogi igényét egyéb törvényes útra utasító rendelkezést, az azonban az írásba foglalt ítélet rendelkező részéből hiányzik. A törvényszék ítélete [136] bekezdésben a Be. 560. § (1) bekezdés l) pontjára hivatkozással indokolta a polgári jogi igény egyéb törvényes útra utasítását.

Az egyébként helytálló rendelkezést az ítéltábla az írásba foglalt ítélet rendelkező részében feltüntette, egyúttal megállapította, hogy a folyamatban lévő felszámolási eljárásra tekintettel helytálló a polgári jogi igény érvényesítésének egyéb törvényes útra utasítása, annak az indokolásban megjelölt jogszabályhelye alapján.

[102] Eltérő a kisítélet és az írásba foglalt ítélet rendelkező része a bűnügyi költség tekintetében is. A kisítélet szerint a törvényszék az I. rendű vádlottat 1.446.814 forint, míg az írásba foglalt ítélet rendelkező része szerint 1.431.574 forint bűnügyi költség megfizetésére kötelezte. A különbözetként mutatkozó 15.240 forintról az írásba foglalt rendelkező rész szerint akként határozott, hogy az az állam terhén marad, ez utóbbi rendelkezésre vonatkozóan viszont az ítélet indokolást nem tartalmaz.

Az ítéltábla megállapította, hogy a 2024. október 21-i tárgyalási napon megjelent szlovák tolmács igénybevételére ekkor nem került sor, mivel a tolmács közreműködésével kihallgatni tervezett tanú belépése a távközlési rendszerbe nem sikerült (109. számú jegyzőkönyv). A tolmács jelenlétével összefüggésben a törvényszék a 111. számú végzésével 15.240 forint költséget állapított meg, melyet a költségjegyzék 37. tételszáma alá jegyzett be.

A 2025. január 22-i tárgyaláson (123. számú jegyzőkönyv) a tolmács közreműködésével kapcsolatos díjat a törvényszék a 127. számú végzésével ugyancsak 15.240 forintban állapította meg, az azonban szintén a költségjegyzék 37. szám alá került bejegyezésre. A költségjegyzék a tolmács közreműködésével felmerült költséget hiányosan tartalmazza, abban csak az egyik összeg került feltüntetésre. Erre figyelemmel megállapítható, hogy az I. rendű

vádлоттаt érintően az ügyben összesen 1.462.054 bűnügyi költség merült fel. Mivel a már korábbiakban részletezett okok miatt a tolmács közreműködésével történő tanúkihallgatás eredménye az ügyben bizonyítékként nem értékelhető, az ezzel felmerült bűnügyi költség a vádlоттаra nem terhelhető, azt a Be. 574. § (3) bekezdés alapján az állam viseli.

Szintén az állam terhén marad azonban a 103. jegyzőkönyv szerinti tanú18 és a 109. jegyzőkönyv szerinti tanú2 tanúk ismételt megjelenésével kapcsolatos 24.092 és 24.939 forint bűnügyi költség. A tanúkat ugyanis azért kellett visszaidézni a sértetti képviselő indítványára, mert az eljárás korábbi szakaszában a sértetti képviselő nem kapott értesítést a tárgyalási napokról, így nem volt jelen a tanúk kihallgatásakor.

[103] Ezért az ítéltábla megváltoztatta az elsőfokú ítélet bűnügyi költséggel kapcsolatos rendelkezését akként, hogy az I. rendű vádlott 1.382.543 forint költség viselésére köteles, míg a fennmaradó mindösszesen 79.511 forint bűnügyi költséget az állam viseli.

[104] Az ítélet bevezető részéből mellőzni kellett a 2024. szeptember 3-i tárgyalási napra utalást, mert a 103. számú jegyzőkönyvből megállapíthatóan ezen a napon az elsőfokú bíróság nem tartott érdemi tárgyalást, a 2024. november 21. és november 28. napi időpontokat október 21. és 28. napjára kellett helyesbíteni.

[105] A fentiekben részletezettek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján - a rendelkező rész szerint – részben megváltoztatta, egyéb helytálló rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdés szerint helybenhagyta.

[106] Rögzítette, hogy az I. rendű vádlott jelenleg szabadságvesztés büntetést tölt a Tiszaöldi Országos Büntetés-végrehajtási Intézetben.

Debrecen, 2026. április 23.

Dr. Gömöri Olivér s.k. a tanács elnöke, Dr. Deák Judit s.k. előadó bíró, Dr. Mocsáry Eszter s.k. bíró

Záradék: A Miskolci Törvényszék 20.B.14/2023/129. számú ítélete a fellebbezéssel érintett Terhelt1 I. r. vádlott vonatkozásában a Debreceni Ítéltábla jelen ítéletében írt változtatásokkal a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2026. április 23.

Dr. Gömöri Olivér s.k.
a tanács elnöke